

den, der har fundet sit Udtryk i denne Begrening.

Medens jeg altsaa maa beklage, at denne Sags Afgjørelse vil hæmmes ved en Mangel paa Overenskomst i Hovedpunkterne, skal jeg med Fornøielse anerkjende, at der af det ærede Udvalg er bragt nogle Punkter frem til Diskussion, der ere egnede til at føre Forslaget dog nogle Skridt videre, nogle Punkter af megen Interesse, som uden Banskfeligbed ville komme til en Afgjørelse og i flere Punkter vistnok til en med det ærede Flertals Dnske stemmende Afgjørelse, naar Sagen senere maatte komme til Behandling og endelig Afslutning. Jeg skal tillade mig at omtale disse Enkeltheder, thi det er væsentlig dem, der have Interesse. Jeg tænker herved ikke paa Spørgsmaalet om de 1,000 Kr. for Hjemmeindtægterne. Jeg vil sige oprigtig min Mening derom: Man maa beregne denne Hjemmeindtægt for mig til saa meget, man vil, eller saa lidt man vil. Naar man blot er enig om dette — og det ere jo Alle, — at Præsterne skulle have fri Bolig og 2 Tønder Hartkorn til Benyttelse, saa maa man ansætte det saa høit eller saa laart, man vil, det overlader jeg til Andre at strides om; naar man blot bliver staaende derved, er jeg tilfreds. Sæller ikke nævner jeg saadanne Smaainger, som om Naturalarbeidet skal medtages, thi det er i ethvert Tilfælde af ganske forsvindende Betydning; altsaa deri vil ikke ligge nogen Hindring. Men jeg vil nævne nogle andre Spørgsmaal, der ere af større og mere indgribende Betydning, og da først Fordelingen af Præsteembederne, der ikke er gjort til Gjenstand for noget Endringsforslag, men som er omhandlet i Betænkningen, til hvilken den ærede Ordfører henviste. Det glædede mig at høre, at den ærede Ordfører her sluttede sig til en Betragtning, der i ethvert Tilfælde falder min nær. Jeg mener nemlig, at naar man skal fordele de større og de mindre Præsteembeder over Landet, vil det være i høi Grad ønskeligt, at man saavidt muligt kunde sætte i ligeligt Forhold større og mindre Embeder mellem hverandre. Det er jo nemlig at vente, at de større Embeder i Reglen ville være befattede med ældre og modnere Mænd, at de mindre Embeder ville være befattede med unge Mænd og de middelstore med middelaldbrende Mænd, og det vil da være meget heldigt for en Egn, altsaa for Landet i det Hele, at der over hele Landet finder en Blanding Sted af ældre og yngre Kræfter, der gjensidigen kunne paavirke hinanden. Jeg tror, at det er ogsaa den ærede Ordførers Hovedbetragtninger. Jeg kan dernæst ikke se bort fra, at der er noget Bortrettigt i, hvad der i Landstinget er gjort gjældende med Hensyn til den Betydning, som de historiske Forhold i den Henseende kunne have.

Det er ikke ganske ligegyldigt for et Sogn, om dets Præst er vel lønnet eller knapt lønnet, og en Overgang fra en rigelig Lønning til en knap kunde være ubillig mod Sognet. Det kan altsaa være rigtigt at tage noget Hensyn dertil. Ogsaa indrømmer jeg, at der kan være Grund til at tage Hensyn — ogsaa det har Landstinget hændet Dpmærksomheden paa — til Embedernes større eller mindre Besværlighed; men jeg tror, at dette idetmindste vil kunne lade sig forene med Hovedtanken, naar man giver Frihed i Fordelingen af en Hjerbedel af Embederne. Jeg tror derfor, at det Grundlag, som Flertallet her har givet, i Hovedtrækkene vil være anvendeligt og kunne føre til et tilfredsstillende Resultat. Jeg skal derfor være villig til at undersøge dette Forhold, saavidt det kan lade sig gjøre; men jeg vil bemærke, at et Forslag til Fordeling af Embederne i det Enkelte ikke vil kunne bringes tilveie, før man er enig om, hvormange Embeder der skal være i enhver Kreds, og derom ere vi ikke enige endnu. — Det andet vigtige Punkt, jeg skal tillade mig at omtale, er Tordernes Bortvalg. Der skal jeg gjerne slutte mig til den Tanke, som er udtrykt i den første Del af det ærede Flertals Forslag under Nr. 11. Jeg skal dertil bemærke, at dette Forslag i Virkeligheden ikke indeholder Noget, der væsentlig afviger fra, hvad der nu finder Sted. Naar en Præstegaards Torder i større eller mindre Maalestof skulle realiseres, blive de udstykkede paa en saadan Maade, som efter et Skjøn over Tordernes Beskaffenhed kan findes hensigtsmæssig, og denne Udstykning gaar næsten altid ned under det Maal, som her er nævnt, nemlig en Tønde Hartkorn. Men dernæst bestemmes der jævnlig en aarlig Afgift af Byg. Det synes det ærede Udvalg nu at være imod; men jeg tror, at man her overdriver Betydningen deraf, navnlig naar man paa billige Vilkaar vil bringe Torderne i Hænderne paa Folk med Dygtighed og en lille Kapital — det er ikke saa sjældent, at de to Ting kunne forenes, Thi sætter man en vis aarlig Afgift i Sæb, bliver Salgsprisen saa meget billigere; der kræves da saa meget mindre Udbetaling strax, og der vises stor Villighed nu til, naar Torderne bebygges og faae større Værdi, idet de etableres som selvstændige Jordbrug, at gaee ind paa en meget moderat Betaling strax og meget billige Afdrag senere. Smidlertid kan det, der saaledes her foreslaas, ikke give Grund til nogen Betænkning fra min Side, før vi komme til Ordene: „Skulde Torden af Mangel paa Kjøbere“ osv. Der maa man strax gjøre den Bemærkning, at det dog skulde være bejnderligt, om Torder skulde blive satte til offentlig Auktion i Danmark, og der slet ikke viste sig Kjøbere dertil. (Berg: Der staar: „efter foransførte Bestemmelse.“) Ja, men det vil da sige, at de skulle udstykkes til een